

ការផ្សះផ្សាជាតិ និង ព្យាកុលភាព នយោបាយ

Réconciliation nationale et confusion politique

សរសេរដោយ សម-រង្សី ជាភាសា បារាំង នាខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩២

បកប្រែក្រៅផ្លូវការ ដោយ ឧប សៅ សង្ហា

តាំងពី ចុះហត្ថលេខា កិច្ចព្រមព្រៀង នៅទីក្រុង ប៉ារីស នាថ្ងៃទី ២៣ តុលា ឆ្នាំ១៩៩១មក គេ នាំគ្នានិយាយតែអំពី «ការផ្សះផ្សាជាតិ» នៅប្រទេស កម្ពុជា ដោយមិនដឹងថា គំនិតនេះ មាន អត្ថន័យ ដូចគ្នា ដែរឬទេ សំរាប់ មនុស្សទាំងឡាយ។ ការផ្សះផ្សាជាតិ មានអត្ថន័យ ជា បឋម ជា សន្តិភាព ស៊ីវិល គឺ សាស្ត្រាវុធ ត្រូវតែបិទនៅស្ងាត់ស្ងៀម, អំពើហិង្សា ត្រូវតែ ឈប់ឲមាន ដើម្បី ទុកកន្លែង សំរាប់ ធ្វើការចរចា និង ប្រយុទ្ធ មតិ ជាសន្តិភាព។

បច្ចុប្បន្ននេះ នៅចំពោះមុខ ពួកកុម្មុយនិស្ត និយមវៀតណាម កាន់អំណាចនៅ ភ្នំពេញ, ការ ផ្សះផ្សាជាតិ ត្រូវតែដឹងស្រេច ថាត្រូវប្រព្រឹត្ត ឲស្របតាមអត្ថន័យ ដូចខាងលើនេះ បើធ្វើអ្វី ឲ លើសឆ្ងាយ ពីគំនិតនេះ ក្នុងផ្លូវ ស្វែងរក «ការផ្សះផ្សាជាតិ» ត្រឹមតែសំដី និង មាន ការបន្ត ខ្លះទៀត អាចនឹងនាំឲ អ្នកស្នេហាជាតិ និង អ្នកប្រជាធិបតេយ្យ ខ្មែរ ជាប់ អន្ទាក់នយោបាយ ប្រកបដោយសេចក្តីគ្រោះថ្នាក់។ អ្នកទាំងនោះ អាចនឹងជួបប្រទះ អន្តរាយ ក្នុងស្ថានភាព មានលក្ខណៈ ជា ព្យាកុលភាព ទាំងស្រុង។ ព្យាកុលភាព នេះហើយ ដែល របប ជា-ស៊ីម - ហ៊ុន-សែន ស្វែងរកពិត, ដើម្បី លាក់ នូវគំនិត ប្រឆាំងជាតិ និង ប្រឆាំង លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ របស់គេ, ដើម្បី បិទបាំង ទិសប្រយុទ្ធ របស់ អ្នកស្នេហាជាតិ និង អ្នកប្រជាធិបតេយ្យ ខ្មែរ, ដើម្បី បំភាន់ ជម្រើស អ្នកបោះឆ្នោត, ហើយ នៅទីបញ្ចប់ ដើម្បី ក្រាញ នៅកាន់អំណាច។

របប ជា-ស៊ីម - ហ៊ុន-សែន ប្រើល្បិចគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បី បង្កើត, ថែទាំ និង ពង្រឹង នូវ

ព្យាករណ៍នេះ : ដូចយ៉ាង អញ្ជើញយាង សម្តេច ព្រះ នរោត្តម សីហនុ មក ភ្នំពេញ ដើម្បី ល្ងងៗ សម្តេចឌី ជាទីសង្គារៈ របស់យើង ចូលរួម ក្នុង ឧបាយកល ទាបថោក របស់ ពួកវា, ដូចយ៉ាង ទិញបាន រាជវង្ស ខ្លះ, ដូចយ៉ាង ចង «សម្ពន្ធភាព» ជាមួយ ហ្វានសាំងប៊ិច, ដូចយ៉ាង បង្កើត គណបក្សនយោបាយ «ក្លែងក្លាយ» ស៊ីណូល បំរើ របៀប «ហ្វានសាំងប៊ិច ឌីន» ឬ «ហ្វានសាំងប៊ិច អ្នករាជានិយម», ដូចយ៉ាង មានបំណង វាយបំបែក អ្នកប្រឆាំងវា (បើសិន វា ពុំអាច ធ្វើឃាតបាន), ដូចយ៉ាង ទាមទារ ថាខ្លួន ជា «អ្នកស៊ីហនុនិយម» និង ជា «អ្នករាជានិយម» បន្ទាប់ ពីបាន ពន្លឺចក្រិក្រិក្រិ នាម សីហនុ និង រាជានិយម ក្នុង ភក់។ គ្មានអ្វីអាក្រក់ ជាង ពួកកុម្មុយនិស្ត ដែល សុខចិត្តបោះបង់ ឧត្តមគតិខ្លួន តាម កាលានុវត្តនិយម និង ដូរ អារ តាម ខ្យល់។ សូម្បី លោក សូសេសក្សរ យ៉ាងហោច គាត់នៅរក្សា ជានិច្ច នូវភាពថ្លៃថ្នូរ ជា មនុស្សរបស់គាត់ នៅមុខសេចក្តីស្លាប់ និង លោក ស៊ីវិលក្សី គាត់នៅរក្សា នូវភាពសមរម្យ របស់គាត់ នៅពេល ដែលគាត់ សុខចិត្ត ចាកចេញ ពីអំណាច...

ដោយហេតុផលនេះ ក្នុងពាក្យ «ការផ្សះផ្សាជាតិ» មួយនេះ មិនត្រូវ បង្កើតមាន ការរំជួល ចិត្ត ជា កិលេស ដែលអាចនាំមានការលំអក់ នូវ ការវិនិច្ឆ័យ របស់យើង និង បំបែរ នូវ ការពិត របស់វា។ ការប្រយុទ្ធ ដើម្បី អំណាច, តែងតែមាន នៅក្នុង គ្រប់សង្គម, តែនៅ កម្ពុជា វា កំពុង តែ បំណុល់ប្តូរ រូបថ្មី : ពី សមរម្យ យោធា មក ជា សមរម្យ នយោបាយ ប៉ុន្តែ បង្គោលបំណង ក្នុងការប្រយុទ្ធ វាពិតនៅ ជាការសំខាន់ ដដែល ព្រោះវាជា ជោគវាសនា របស់ ជាតិ និង បែបផែន សង្គម មួយ សំរាប់យក មកធ្វើ ជាជម្រក នៃ ការរស់នៅ របស់យើង។

នៅក្នុង កាលៈទេសៈ បច្ចុប្បន្ន «ការផ្សះផ្សាជាតិ» មិនមែន មានន័យ ថា យើងត្រូវ ឱប ក្រសោប ជាមួយនឹង គូប្រឆាំង នយោបាយ របស់យើង នោះឡើយ, ចែកចំណែក ផ្លែផល ប្រកបទៅដោយ អសិរពិស បានមក អំពី អំពើពុករលួយ និង អំពើ ក្បត់ ក្នុង ផ្សារណាត់ ចោរ, នាំគ្នាដើរប្រញាប់ប្រញាល ទៅសំដែង ការគួរសម និង កោតសរសើរ ដល់គូប្រឆាំង, នាំ គ្នាឈប់ ការពារឧត្តមប្រយោជន៍ ជាតិយើង, នាំគ្នាបោះបង់ ឧត្តមគតិ យើង, នាំគ្នា ឈប់ ធ្វើការរិះគន់ និង ប្តឹងបរិយារ នូវអ្វីដែល ទុកជា ចង្រៃ ឬ គ្រោះថ្នាក់ ដល់ ប្រទេស កម្ពុជា។

យើងត្រូវ នាំគ្នា កំចាត់បង់ឲ្យបាន នូវ ព្យាកុលភាព និង រក្សា ខ្សែដែន ច្បាស់លាស់ រវាង អ្នក ដែល ទុក ប្រយោជន៍ជាតិ ជា ធំ, អ្នក ដែលបាន ឬជា លោហិត ក្នុង ការតស៊ូ សំរាប់ ជាតិ នឹង ពួក ដែល រៀកណាម បាន ដឹកមក តាមរបយន្តទ័ព របស់គេ ថេកកាន់អំណាច, រវាង អ្នកប្រជាធិបតេយ្យ នឹង ពួក អ្នកទទួលមរតក ពី របប កុម្មុយនិស្ត។

ដោយបាន បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់លាស់ នូវ គំនិត ស្របនឹង សេចក្តីប្រថ្នាជាជម្រៅ នៃប្រជាជន អ្នកស្នេហាជាតិ និង អ្នកប្រជាធិបតេយ្យ នៅពេលបោះឆ្នោតខាងមុខនេះ នឹងនាំមក នូវ សំទុះជាតិ ដែលខ្មែរយើង ត្រូវការ ដើម្បី វាយរំលំ របប ក្បត់ជាតិ, មហាពុករលួយ របស់ ជា-ស៊ីម ហ៊ុន-សែន ដែលយើង ពុំអាច សម្រុះសម្រួល ជាមួយវា បានជាដាច់ខាត។ គ្រប់ មនោគមវិជ្ជា ដ៏ច្របូកច្របល់ ទាល់គំនិត ឬ មានស្លៀកខូច គឺទុក ជា អំពើថោកទាប សំរាប់ ប្រជាពលរដ្ឋ ឬ ទុក ជា គ្រោះថ្នាក់ សំរាប់ ជាតិ យើង។ ដូច្នេះ យើង សុខចិត្ត ទទួលបាន ក្នុង តម្លាភាព ជាង មានជ័យជំនះ ក្នុង ព្យាកុលភាព។

រួមសេចក្តីមក ការផ្សះផ្សាជាតិ មានន័យ ថា សន្តិភាព សុរិល គោរព មនុស្សលោក, យក ឧបាស្រ័យ តាម អារ្យវិធី មកប្រើក្នុង ការប្រយុទ្ធ នយោបាយ តែ មិនមានមានន័យ ថា នៅ រក្សា ទម្លាប់លាក់ពុត, រក្សា ការនៅស្ងៀមព្រងើយកន្តើយ ដក់សាក និង ចូលដៃ ជាមួយ គូប្រឆាំង នៅចំពោះមុខបញ្ហាពិត នៃ ប្រទេស យើង, បោះបង់ គោលការណ៍ និង តម្លៃ របស់យើង, ការ លើកទោសដល់ ជនក្បត់ និង ជនរំលោភអំណាច។

ស.ជ.